

Lucie Blok

Op 20 januari van dit jaar overleed Lucie Blok. Veel te vroeg, zoals de rouwkaart vermeldt, 63 jaar oud. Lucie was één van die zeldzame mensen die compassie, wijsheid, luisteren en niet snel oordelen combineren met stevigheid –wanneer het nodig is. Dat maakte haar een uitstekende manager en leider.

Bij Artsen zonder Grenzen (AzG) werd Lucie, als jonge dokter, naar het noorden van Uganda gestuurd waar ze niet bepaald in een gespreid bedje terecht kwam. Medisch was het werk uitdagend en veelzijdig. Lucie vatte al gauw liefde op voor het land en voor de mensen, over wie ze later ook nog met veel warmte, en niet vreemd van enige nostalgie, sprak. Al snel klom ze op tot Hoofd van de Medische Afdeling van Artsen zonder Grenzen. Het was hier dat ze haar leiderschapscapaciteiten ten volle kon laten zien. Binnen het soms heetgebakerde medische debat bij de (toen nog) tamelijk jonge organisatie was ze een baken van rust en wijsheid. Ze had voor iedereen een luisterend oor, en een antenne voor wanneer actie nodig was. Toen één van ons, net nieuw bij AzG, een zorg met haar deelde op medisch-ethisch vlak nam zij dat onmiddellijk serieus, en ondernam actie waardoor het probleem werd aangepakt.

In die tijd was Lucie ook zeer actief binnen de NVTG. Zes jaar lang bekleedde ze het vice-voorzitterschap van de NVTG, van 1998 tot 2003, en was ze hoofdredacteur van MT (de opvolger van *Medicus Tropicus*, het latere *MTb*). In beide functies was Lucie bedachtzaam, een stille kracht die niet altijd op de voorgrond wilde treden, maar altijd uitgesproken was over zaken die haar na aan het hart lagen. Een vooruitziende blik had ze zeker, getuige haar artikel in MT met als provocerende titel '*Expatriate medical doctors. A blessing and a curse?*' (September 2007, volume 47 | 5). In dit stuk belicht ze haarscherp de dilemma's rondom het uitzenden van expat artsen ten tijde van de verwoestende gevolgen van de aidsepidemie. Het woordje *and* in de ondertitel geeft op subtiele wijze het dilemma weer. Natuurlijk, zo schreef ze, zal de inzet van buitenlandse artsen in resource arme gebieden vaak noodzakelijk zijn, maar dit neemt niet weg dat er kritisch moet worden gekeken naar alternatieven, zoals functiedifferentiatie, salariering en ondersteuning van lokale structuren. Een debat dat nog steeds actueel is.

Na Artsen Zonder Grenzen kwam Lucie bij het KIT werken. Al snel werd ze voorzitter van KIT's onderzoek ethische commissie; ze had oog voor de complexiteit van onderzoek en ethiek, daarbij de verschillende standpunten helder overwegend en recht doend aan alle betrokkenen. Ze had een passie voor lesgeven, o.a. aan KIT's Masterstudenten. Ze maakte het een punt om actief te reflecteren op haar werk, zodat ze dit altijd kon verbeteren, hetzij lesgeven, hetzij in projecten of andere activiteiten.

Veel later, toen Lucie tot voorzitter van het Technical Review Panel (TRP) van het Global Fund to fight Aids, Tuberculosis and Malaria werd gekozen, werden haar menselijke en leiderschapskwaliteiten eens te meer duidelijk. Ideeën vanuit de groep voor een beter beoordelingsproces van de voorstellen die de TRP moest beoordelen overwoog ze altijd serieus, om daarna meestal zo'n idee ook uit te proberen. Ze hield daarbij scherp het einddoel in het vizier: een zorgvuldige en kwalitatief hoogstaande beoordeling van voorstellen met volstrekt heldere aanbevelingen. Hoe globaal beleid en programma's daadwerkelijk konden bijdragen aan verbetering van de levens van mensen en patiënten in het veld wist zij sterk naar voren te brengen, zonder een woord te veel. Tegelijk had ze altijd oog voor de menselijke maat, en spoorde panel leden aan om vooral niet tot drie uur 's nachts stukken te blijven lezen en toch maar eens voldoende slaap te nemen. Of ze zelf wel haar eigen raad opvolgde is nooit

duidelijk geworden. Ook toen ze al kampte met haar ziekte, borstkanker, bleef ze doorgaan als voorzitter en zette ze zich voor het Global Fund in met dezelfde gedrevenheid en professionaliteit als daarvoor.

Lucie is lang ziek geweest, waardoor zij al enige tijd haar werk had neergelegd. Zij bleef echter altijd geïnteresseerd in het werk, en het welzijn van haar collega's op het KIT. Via Whats App en de mail was er regelmatig contact en was zij daar tot het einde "een van ons".

Wij zullen Lucie missen. De herinnering blijft aan een vrouw met bewonderenswaardige kennis en passie voor haar vak, en vooral als een mooi mens met een groot hart.

Joost van der Meer

Esther Jurgens

Ankie van den Broek

Prisca Zwanikken